

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

**Υγειονομικό Πρωτόκολλο και οδηγός διαχείρισης για
τη διαδικασία αναγνώρισης ταυτοποίησης και
νεκρώσιμης λειτουργίας αγνοουμένων**

Εισαγωγή

Η διαδικασία ταυτοποίησης και νεκρώσιμης λειτουργίας των αγνοούμενων, υπό τις συνθήκες της επιδημίας του Κορωνοϊού SARs-CoV-2 (Covid-19) στην Κύπρο, πρέπει να γίνει σε κατάλληλες, ελεγχόμενες και προσεγμένες συνθήκες ασφάλειας και υγείας, έτσι ώστε να εξαλειφθεί ή/και να μειωθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό ο κίνδυνος εξάπλωσης του ιού.

Σε μια προσπάθεια διαμόρφωσης κατάλληλων υγειονομικών συνθηκών οι Ιατρικές Υπηρεσίες και οι Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας σε συνεργασία με το Γραφείο του Επιτρόπου Προεδρίας και σε συνέχεια της σύσκεψης στην οποία έλαβαν μέρος η Υπηρεσία Αγνοουμένων, το Γραφείο του ΕΚ Εκπρόσωπου στη ΔΕΑ, η Εκκλησία, το Υπουργείο Άμυνας, το ΓΕΕΦ, η Αστυνομία, οι Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες, και οι Επιτροπές Συγγενών Αγνοουμένων) έχει ετοιμάσει το απαιτούμενο Υγειονομικό Πρωτόκολλο για τη διαδικασία της ταυτοποίησης και ακολούθως της νεκρώσιμης λειτουργίας των αγνοούμενων. Το Πρωτόκολλο αυτό περιγράφει με σαφήνεια τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται υπό τις ιδιόζουσες συνθήκες της πανδημίας του Κορωνοϊού (Covid-19), σύμφωνα με τα εν ισχύ Διατάγματα της Κυβέρνησης και τις πρόνοιες σχετικών Νομοθεσιών που ισχύουν.

Σημειώνεται ότι το Πρωτόκολλο αυτό και οι οδηγίες που εμπεριέχει είναι συμπληρωματικές και δεν αντικαθιστούν τις υποχρεώσεις που καθορίζονται είτε στον περί Ασφάλειας και Υγείας Νόμο, είτε στον περί Λοιμοκαθάρσεως Νόμο, είτε στα Διατάγματα που εκδόθηκαν και εκδίδονται από την Κυβέρνηση.

Διαδικασία ενημέρωσης συγγενών για ταυτοποίηση αγνοουμένων στα Ανθρωπολογικά Εργαστήρια Συστήνονται τα ακόλουθα:

1. Ο λειτουργός στήριξης που επισκέπτεται τις οικογένειες στις οικίες τους για ενημέρωση θα πρέπει να γνωρίζει/ενημερώνει ότι ο μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων στις συναντήσεις είναι 10 άτομα. Αναλόγως του αριθμού των ατόμων της οικογένειας, θα πρέπει να προγραμματίζονται και

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

περισσότερες της μίας συναντήσεως. Ο λειτουργός συστήνεται να προβεί σε χρήση απλής χειρουργικής μάσκας προσώπου εφόσον δεν είναι εφικτή η τήρηση της σωματικής αποστασιοποίησης των 2 μέτρων και να εφαρμόσει ορθή υγιεινή των χεριών κατά την προσέλευσή του στην οικία όπως επίσης κατά την απόρριψη της μάσκας. Συστήνεται πλύσιμο με νερό και σαπούνι για 20 δευτερόλεπτα των χεριών του ή με αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα με αλκοόλη >60% πριν μπει στην οικία της οικογένειας και μετά την έξοδό του από αυτή.

2. Να οριστικοποιηθούν οι επίσημοι τελικοί κατάλογοι όπου θα φαίνονται επακριβώς τα στοιχεία και ο συνολικός αριθμός των οικογενειών των αγνοουμένων που θα επισκεφθούν το ανθρωπολογικό Εργαστήριο. Να συνταχθεί ένα πρόγραμμα ώστε καθημερινά να γίνεται οργανωμένα και με περιορισμένο αριθμό προσέλευσης των ατόμων στο εν λόγω εργαστήριο ταυτοποίησης του αγνοούμενου. Να γίνει ακριβές πρόγραμμα (ημερομηνίες, άτομα) που θα προσέρχονται καθημερινά για την εν λόγω διαδικασία. Ο χώρος αφορά 2 δωμάτια των 40 τ.μ. Στο ένα δωμάτιο συστήνεται να βρίσκονται οι λειτουργοί του Ανθρωπολογικού Κέντρου και στο άλλο οι συγγενείς.
3. Εκ των προτέρων συστήνεται να προηγηθεί τηλεφωνική ενημέρωση και να ερωτηθούν οι συγγενείς εάν εμφανίζουν συμπτώματα συναφή με COVID-19 ή/και εάν έχουν πυρετό ή/και εάν κάποιος από τους συγγενείς είχαν επαφή με ύποπτο ή /και επιβεβαιωμένο κρούσμα τις τελευταίες 14 ημέρες. Επίσης να ζητηθεί από τους συγγενείς κατά την ημέρα προσέλευσης στο εργαστήριο να ελέγχουν τη θερμοκρασία του σώματος του και να ενημερώσουν εάν εμφανίζουν συμπτώματα πριν την είσοδο τους στο εργαστήριο.
4. Πριν την είσοδο στο εργαστήριο και κατά την έξοδο όλα τα άτομα συγγενείς και υπάλληλοι του εργαστηρίου θα πρέπει να εφαρμόσουν υγιεινή των χεριών με αλκοολούχο διάλυμα που θα βρίσκεται στην είσοδο του χώρου.
5. Για τη διαδικασία θα πρέπει ο αριθμός των συγγενών που είναι από διαφορετικές οικίες να ελαττωθεί στον ελάχιστο δυνατό τηρώντας την απόσταση των 2 μέτρων. Αν οι συγγενείς είναι όλοι από ένα σπίτι, δεν υπάρχει περιορισμός ατόμων. Συστήνεται η χρήση μάσκας από όλους.

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

6. Η διαδικασία της ενημέρωσης και ταυτοποίησης του νεκρού να διαρκέσει στον ελάχιστο δυνατό χρόνο εντός του κλειστού χώρου, ο οποίος καλό είναι να αερίζεται καθόλη την ώρα της διαδικασίας. Σε περίπτωση χρήσης κλιματιστικών, να ακολουθούνται τα πρωτόκολλα της ΗΜΥ και του ΤΕΕ.
7. Να υπάρχουν μαντηλάκια και αλκοολούχα διαλύματα εντός του χώρου.
8. Σε περίπτωση που χρειάζονται υπογραφές εγγράφων συστήνεται ο συγγενής να έχει το δικό του γραφικό υλικό, στυλό κτλ. Όλοι οι υπάλληλοι και συγγενείς θα πρέπει να εφαρμόσουν υγιεινή των χεριών πριν και μετά τις υπογραφές και τις έγγραφες διαδικασίες προετοιμασίας εγγράφων.
9. Σε περίπτωση που την ίδια μέρα έρθουν περισσότερες οικογένειες να προγραμματιστεί ώστε να υπάρξει κενός χρόνος τουλάχιστον 15 λεπτών για να αερίζεται ο χώρος επαρκώς και να πραγματοποιείται κατά το δυνατό καθαρισμός του χώρου σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο του ΥΥ.

Οδηγίες κατά την παραλαβή των λειψάνων η οποία πραγματοποιείται σε κτήριο στην αυλή του ΥΠΕΞ

Κατά την παραλαβή των λειψάνων από το Ανθρωπολογικό Εργαστήριο της ΔΕΑ και μετέπειτα παράδοση τους στην Εθνική Φρουρά από λειτουργό του Γραφείου του Επιτρόπου Προεδρίας για μεταφορά τους στην εκκλησία, όπως και η ενδιάμεση ετοιμασία πιστοποιητικού θανάτου από ιατροδικαστή, να χρησιμοποιείται το μεγαλύτερο δωμάτιο του κτηρίου ακολουθώντας τα πρωτόκολλα του Υπουργείου Υγείας για 2 μέτρα απόσταση μεταξύ των παρευρισκομένων και ορθή υγιεινή των χεριών.

Η μεταφορά των οστεοφυλακίων από την Εθνική Φρουρά μπορεί να γίνεται από τετραμελές άγημα με την προϋπόθεση ότι τα 4 μέλη του προέρχονται από την ίδια ομάδα της ίδιας Μονάδας. Τα άτομα αυτά δεν θα έρχονται σε επαφή πρόσωπο με πρόσωπο και αμέσως μετά τη μεταφορά θα στέκονται σε απόσταση 2 μέτρων μεταξύ τους.

Οδηγίες κατά την άφιξη στις εκκλησίες για τη νεκρώσιμη λειτουργία

1. Η αρχική προσέλευση να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υπάρχει συνωστισμός στην/στις είσοδο/εισόδους της εκκλησίας από τους

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

συμμετέχοντες στη νεκρώσιμη λειτουργία και να τηρούνται τα μέτρα σωματικής αποστασιοποίησης τόσο στον εξωτερικό χώρο όσο και στον εσωτερικό χώρο της εκκλησίας αναλόγως των εκάστοτε διαταγμάτων.

2. Όσοι κατά τη διάρκεια της λειτουργίας δεν μπορούν να τηρούν τα μέτρα σωματικής αποστασιοποίησης να τοποθετήσουν ορθά απλή χειρουργική μάσκα. Επί διαβροχής της κατά το δυνατό αλλαγή της μάσκας και εφαρμογή υγιεινής των χεριών.
3. Κατά τη νεκρώσιμη λειτουργία εντός του χώρου της εκκλησίας οι παρευρισκόμενοι να ελαττωθούν στο ελάχιστο δυνατό.
4. Συστήνεται οι επίσημοι, οι λειτουργοί της εκκλησίας και οι λοιποί εντός της λειτουργίας να τηρούν τα μέτρα σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο για τη λειτουργία εκκλησιών.
5. Κατά την έξοδο από το χώρο συστήνεται να αποφεύγεται ο συνωστισμός.
6. Εάν επακολουθήσει διαδικασία για φόρο τιμής από επίσημους συστήνεται να τηρούνται τα μέτρα ατομικής προστασίας σωματικής αποστασιοποίησης. Αν ο αριθμός των ατόμων στο εσωτερικό της εκκλησίας υπερβαίνει τον προκαθορισμένο από τα διατάγματα, θα μπορούσαν τα άτομα να βρίσκονται στο προαύλιο της εκκλησίας και να μπαίνουν μέσα με εναλλαγή.
7. Κατά τη διάρκεια των συλλυπητηρίων να τηρούνται οι απαραίτητες αποστάσεις.

Κοιμητήριο

Στο χώρο του κοιμητηρίου να είναι η στενή οικογένεια με τους ιερείς δίπλα στον τάφο και οι υπόλοιποι παρευρισκόμενοι να τηρούν τις αποστάσεις γύρω από αυτόν.

Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
Υπουργείο Υγείας
25 Ιουνίου 2020